

B e n e t k e.

Viderat Hadriacis Venetam Neptunus in undis
 Stare Urbem et toto ponere jura mari:
 Nunc mihi Tarpejas quantumvis Jupiter arces,
 Objice, et illa tui moenia Martia, ait:
 Si Tibrim pelago prefers, urbem adpice utramque
 Illam homines, dices, hanc possuisse Deos.
 SANDRARTO.

Za Rimom so Benetke naj slavnejše mesto v Italiji. Benetke, ime veliko pomenljivo! — Zgodovinar misli tukaj na kraljico jadranskega morja, na njeno skrivnostno pa tudi silno ljudovlado, zemljepisec misli na mesto, ki je postavljeno v sredo gibljivega, nestanovitnega morja, pesnik misli na benečansko gondel, na čarobne palače, na milo italijansko podnebje, umetnik na velikanske zgrade, na umotvore iz slikarstva in kiparstva; vsakemu se pa vriva vprašanje, kaj je vendar napotilo, da so se naselili ljudje na plitve močvirnate otoke, kjer v sredi morja še pitne vode niso imeli, kjer so svoje hiše stavili na kolje, in obrežje zopet uterjevali z koljem, da jim ni naselbin voda spodjedla in odnesla. Na to nam odgovori zgodovina, da so prebivalci laške zemlje ob bregovih jadranskega morja pred divjo Atilovo vojno bežali na morje, na bližnje otoke jadranskega morja, kjer se izlivajo reke Bahiglione, Brenta, Piave, Livenca, Tagliamento i. dr. in tam iskali in najdlji zavetja. Stoletje je minulo, preden so se na Zgornjem Laškem pomirila ljudstva in vstanovile vredjene države. Prebivalce ni več mikalo nazaj podati se na svoje staro domovje, marveč so se prvim naseljencem pridružili še drugi. Po znani prislovcici, morje pa ne loči dežel in ljudstev, marveč jih veže; tudi prebivalcem beneških otokov je bila pot za kupčijo na vse strani odpereta, a sila kola lomi, pa tudi uči ljudi vztrajnosti, nevtrudljive delavnosti, in tako so nastale Benetke v valovih jadranskega morja. Obrežje jadranskega morja, gozdnati Kras in isterski bregovi so jim dajali gradiva za ladije, za stavbe, hiše, cerkve in palače, bližnjim in daljnim krajem so dovaževali izdelke lastnega obrta ali tudi tujih krajev, dežele ob bregu sredozemskega morja so obiskovali in njih bogastva so kupičili v svojem mestu, svojo kupčijo pa tudi svojo oblast so širili in širili kakor so vedli in znali; kar je Markov lev zgrabil s svojo silovito močjo, ni več spustil; sedanje Primorje in Dalmacija je ubožala pod benečansko vlado, in da beneška oblast ni bila vsaki čas mila, priča še sedaj na Notranjskem, narodni pregovor: „Markov pes“, tako se imenuje tam zaničevani in zatirani siromak.

(Konec prih.)

Dopisi in novice.

Iz **Železnikov 18. aprila.** (Po naključji zakasnjeno.) Lastna hvala nima sicer veliko veljave; vendar pa menim, da že zaradi izgleda, posneme vrednega, smem povedati, da smo včerajšnji praznik sv. Rudolfa, kot godovni dan Njih ce-